

c Rečica. Prihodnjo nedeljo 8. septembra bo v Jarovžu na Rečici zborovanje Slovenske kmečke zveze po večernicah. Govorila bosta gg. državna posl. dr. Anton Korošec in dr. Benkovič. Pričate v obilnem številu!

c Duh se je omračil g. Aj. Jermānu, šestošolecu iz Ljubljane, ki je bil v Trbovljah na počitnicah pri svojih stariših. Pridnemu dijaku in vrlim starišem naše sočutje! Bolnika so prepeljali v opazovalnico v Gradec.

c Radikalno dijaštvo ima v Celju dne 5., 6. in 7. septembra shod.

c Liberalna Zadruga zveza snuje še naprej za hrbtom pristašev Kmečke zveze svoje posojilnice. A uradno razglasa, da „se ne briga za politično mnenje posameznikov“!

Brežiški okraj.

b Dobje pri Planini. Naš nadučitelj Valentin Pulko je bil te dni pri c. kr. okrožni kot prizivni sodnji v Celju obsojen na 60 K globe ali nekaj dni zapora, ker je razžalil trgovca Antona Teržana mlajšega in našega župana Pintera na časti; tudi ima trpeti vse stroške. Pulkota je zastopal — kozjanski nemški odvetnik dr. Zirngast! Menda bo sčasoma tudi c. kr. deželni šolski svet uvidel, da bo bolje za Dobje in za nadučitelja, če ga prestavi kam drugam, in magari na boljše mesto!

b Planina. Daleč okoli znani agitator liberalne Narodne stranke in dopisnik lažnjivega „Stajerca“ dobil je za vselej slovo pri tukajšnji grajsčini. Da, kdor drugim jamo koplje, sam vanje pade. — Povedati vam moram, dragi bralci „Slovenskega Gospodarja“, šaljiv prizor, ki se je zgodil dne 11. avgusta zvečer pri nas na Planini: Okoli 11. ure peljal se je g. župan proti domu. Prileti od neke strani hruška na voz, katera ga je nekoliko zadela. Ta ga je tako razburilo, da se je začel hudovati čez Slovence ter klicati c. kr. orožnike, naj aretirajo trgovskega pomočnika Jazbinškovca, ki se je popolnoma mirno pogovarjal s svojim bratom na trgu, in ni popolnoma nič vedel, kedo je g. županu hruško v hrbet vrge! Orožniki so se sami smejali županovemu razburjenju. — Ponočni čuvaj.

b Občina Preborje je dobila vsled nujnega predloga državnega poslanca dr. Korošca državno podporo 1500 K za škodo prizadeto jii l. 1906 na raznih kmečkih pridelkih. Za druge občine kozjanskega okraja še tečejo poizvedbe od strani c. kr. okrajnega glavarstva v Brežicah.

b Iz Sevnice ob Savi. Zapustil nas je g. Ivan Roth, c. kr. višji oficijal pri c. kr. sodnji, da nastopi svoje mesto pri c. kr. okrajni sodnji v Smarju pri Jelšah. Ostane nam v najboljšem spominu, strankam radi svoje ljubeznivosti in vstreljivosti, ožijim svojem prijateljem pa radi svoje odkritosrčnosti. Čeravno nam je žal za njim, se vendar tudi mi veselimo njegovega povišanja ter odkritosrčno želimo, da bi mu tudi v Smarju vedno cvetela rožica, ki se imenuje zadovoljnost.

b Zaročil se je trgovec g. Janez Regvat v Pilštanju s hčerko nadučitelja iz St. Vida pri Planini gđc. Štefko Bračičevo.

Drobtinice.

d Legar v Gradcu. Na legarju se obolele v Gradcu minoli teden tri osebe, ena oseba je pa pripotovala v Gradec bolna na legarju.

d Drobne vesti. Pri vojaških vajah v Lejpa na Češkem je padel dragonec s konjem vred raz neke skale. Konj je bil takoj mrtev, dragonec pa smrtnonevarno ranjen. — V Milanu se je porušila cerkev, katero so še le pred 50 leti sezidali. — 16letna grofica Henrieta Pongrac na Ogrskem se je zaljubila v 23letnega kmečkega fanta Ivana Andrasika in je z njim ušla. Njen oče, ki je večkrat milijonar, jo je zavrzel. — Saški kralj je bil dne 27. m. m. na Triglavu. — Razen 2 vojakov in 1 prostovoljca so še umrli pri prekoračenju Radla štirje vojaki 2. bosanskega pešpolka. — Pri vojaških vajah blizu Dunajskega Novemesta so nadčloveški napori in silna vročina terjali mnogo človeških žrtv, 25. polk je marširal od 3. jutraj do 3. popoldne. Na potu je onemoglo 156 mož. To so grozne razmere in poslanci bodo morali pošteno posvetiti. — V letovišču Baden-Baden so ukradli tatovi v nekem hotelu neki baronici 90.000 frankov in baronu Rothschildu 100.000 frankov. — Pri manevrih na Koroškem je ustrelil neki vojak z ostro patrono in ustrelil nekoga nadporočnika 2. bosanskega polka. Strelca niso našli. — V mestu Toranya ob galicijski meji in v Also Vess na Ogrskem se je pojavila kolera.

Narodno gospodarstvo.

g Naše napake pri zavarovanju proti ognju. Ne mine leto, da bi ne bilo na kmetih po več požarov. Tu zgori polovica vasi, tam hiša z gospodarskim poslopjem, kozole itd. Skoro vselej se slišijo pri takih nesrečah žalostne tožbe, da je škoda po požaru veliko večja, kakor je zavarovana vrednost, tako da so prišli pogoreleci v veliko bedo in stisko. Žal, da so te tožbe resnične, žalostno pa tudi, da se v zvezi s tem nesrečam ne moremo odločiti, da bi svoja poslopja bolje zavarovali. Toliko se je hvala Bogu do danes doseglo, da se gospodarji sploh zavarujejo, ali hve veliki napaki se godita pri tem zavarovanju, ki jih moramo danes našim gospodarjem očitati, in ti sta 1. da v pre mnogih slučajih naša poslopja preniz-

ko zavarujemo in 2. da ne zavarujemo nobenih pridelkov.

Če zavarujemo gospodarska poslopja, zavarovati jih moramo tako visoko, kolikor so vredna, da jih lahko nazaj postavimo, če nam pogore. To mora biti naše vodilo! Kaj ni žalostno, če zgori poslopje, ki je vredno 4000 K, odškodnine dobimo pa le 1000 K, in sicer zaradi tega tako malo, ker je bilo poslopje tako nizko zavarovano? Kje pa dobimo drugih 3000 K? Kaj se moramo v takih slučajih res zakopati v nove dolgove? Vsega tega bi ne bilo treba, ako bi se zavarovali za pravo vrednost. Ne rečem, res je gospodarju, ki izteška izhaja, težavno plačevati potrebno zavarovalnino, ali takih stroškov se ne smemo bati! Saj se gre za naše imetje! Ne glejmo tedaj na tiste kronce, katere moramo za pošteno zavarovanje več plačati, saj je poleg primerne odškodnine, ki jo dobimo za slučaj nesreče, tudi to veliko vredno, da smo brez težkih skrbi zaradi kakšnega ognja.

Druga velika napaka je pa ta, da ne zavarujemo nobenih pridelkov. Škoda, ki nas v tem slučaju zadene, je v poletnem času in jeseni, ko so vsi pridelki spravljani, posebno velika in je spravila že marsikoga na beraško palico. Ne branimo se tedaj teh stroškov in zavarujemo tudi pridelke, zlasti vse tiste, ki so posebno nevarni pred ognjem, kakor je n. pr. krma, seno in slama. Saj ni zavarovalnina tako visoka, da bi je ne mogli utrpeti! Varčujemo raje pri drugih izdatkih, ki so manj potrebni! Težko je sicer šteti denar v zavarovalne namene, ali to smo dolžni sebi in svojim otrokom, kajti nihče ne ve, kdaj ga zadene nesreča. Ne varčujemo tedaj pri zavarovalnini, ampak varčujemo raje pri drugih manj potrebnih stroških.

g Kako se zatirajo molji v žitnici? Žitni molj je metulj, in sicer prav rahel in nežen metuljček. Podnevi sedi mirno po stenah, krilca drži zganjena v podobni strehe, a na glavi ima čopek rumene dlake in pa črne ntkaste tipalnice. Krilca so tenka in ob krajih razen prednjega obrobljena s svilastimi pretenkimi dlačicami ali resicami. Prednja krila so na srebrastem dnu rjava in črna pisana, zadnja pa sivkasta brez vseh lis in marog. Metuljček se prikaže navadno meseca junija, včasih tudi že prej ali pa pozneje, in ko se je zaplodil, poišče samica žitne kupe in prilipi na vsako zrno eno ali dve jajci. Ko je vse oddala, pogine. Za kakih dvanajst dni se iz jajca izvali bela ličinka z rjakasto glavico. Ta ličinka nima drugega dela, kakor dolbsti zrna in razjedati moko. Ko je z enim zrnem gotova, loti se drugega, potem pa tretjega in tako naprej, a vsa ta zrna se skupaj drže, ker jih je goseničica prepredla in zvezala z nekimi nitmi. V takem sprepletku je včasih 20 in še več zrn, sredi njih je ličinka in okoli nje vse polno blata. To blato smrdi in tega smradu se več ali manj navzame vse žito, in tudi moka iz tega žita ima neprijeten duh in okus. Pravimo: žito je okopnelo in moka iz njega je zatohla. Meseca septembra je goseničica dorasla. Tedaj preneha jesti, gre iz svojega sprepletki in lazi nemirno semtertja, iskaje si kakega ktička, kjer bi se mogla zapresti. Tak ktiček najde navadno kje na tleh ali na steni. Na samem žitu se ji zaprede prav malo. A lazeč pušča za seboj povsodi svojo perjo, tako da je včasih ves žitni kup z njo preprežen. Ko si je našla ktiček povsodi, napravi si iz smeti in ogledanih tršičah rahel zapredek, kjer prezimi še kakor ličinka, in šele spomladi se zabubi, a nekoliko tednov pozneje se prikaže metuljček. Najvažnejše sredstvo žitnega molja zatreti je, odvzeti mu vsa skrivališča. V to svrhu je skrbno zamazati vse reze in razpoke v zidu, v tramih in na tleh, in sicer z apnom ali s karanom, da gosenice ne najdejo prilike, se kje zabubiti. Ob času, ko metulj leta, torej od maja do julija, je žito pridno premetavati. Kadar ni več videti na stenah metuljev in kadar se jih ne vidi zvečer okoli letati, takrat je v imenovanih mesecih imeti žitne shrambe zaprte, da ne pridejo vanje metulji od drugod. Če je shramba pobeljena, se metulji dezdan drže mirno po stenah in jih je mogoče v veliki meri ugonobiti. Prav koristno je, postaviti v shrambe plitve posode z vodo, kamor se zvečer postavijo luči. Metulji silijo k luči, popadejo v vodo ali pa se tam osmode. Na ta način se v eni noči polovi ogromna množina tega mrčesa. Prav koristno je meseca februarja in marca odrgniti s sten in tal bube, ki jih je potem pobrati in sežgati. Najbolje je seveda vse moljavo žito hitro s pota spraviti in spraznjeno žitnico na popisan način očediti.

g Rudečica se je zopet pojavila med svinjami. Zato še enkrat opozarjamo svinjerejce, da je glavna odpomoč snaga, zračni hlevi, dobra hrana; glavna odpomoč pa je cepljenje svinj.

g Jabolke za mošt kupuje deželni kulturni svet za Zg. Avstrijsko v Lincu.

g Vino bo dražje. Trgovske vesti poročajo, da se letos vino podražuje in to glavno radi tega, ker je lanski pridelek, ki je bil po celi državi jako nedostaten, že pošel in je v večini vinogradnih dežel vinska letina slaba. V nekaterih krajih, zlasti na Tirolskem, kaže sicer dobro, v drugih pa vinogradniki ne pridelajo za lastno potrebo. Tudi na Ogrskem bo trgatajev nedostaten. Zato zahtevajo vinogradniki že sedaj mnogo višje cene nego lani. Ker kaže pri nas vino po nekod še vedno dobro, upamo, da si naši kmetovalci dobro opomorejo.

g Kdo ima seno na prodaj? Na Goriškem bo letos vsled suše jako malo sena, in že sedaj dobivamo obilo vprašanj, kdo prodaja seno v celih vago-

nih. Prosimo vse tiste, ki imajo seno na prodaj, in morejo stisnjeno seno v celih vagonih odposiljati, da prijavijo svoje naslove uredništvu lista „Gorica“ v Gorci.

Najnovejše novice.

Shod v Koprivniku pri Framu. Dne 15. sept. priredi državni poslanec Pišek v Koprivniku pri Framu veliko politično zborovanje. Natančneje poročamo v prihodnji številki.

Shod v Gorici pri Rajhenburgu. V nedeljo dne 15. septembra poroča o državnozbornem delovanju gospod državni poslanec dr. Benkovič na shodu v Habinčevi gostilni na Gorici pri Rajhenburgu.

Duhovniške vesti. Začasnim katehetom v Mariboru je imenovan vikar J. Markošek. Prestavljeni so: J. E. Koeper iz Ljutomer kot vikar v Maribor, Alojz Gričnik iz Zetal k Sv. Marku na Dr. p., M. Agrež iz Sv. Marka k Sv. Janžu na Dravskem polju, Anton Tkavc iz St. Janža v Ljutomer. Novonastavljen je novomašnik Martin Kramberger v St. Andražu v Slov. gor. O. Pij Vakselj ostane v St. Vidu v Halozah, o. Mans. Zöhrer v Ptuj, o. A. Brdnik pride kot kaplan v Ptuj.

Sprejem v celjsko gimnazijo. Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 16. septembra od 8.—10. ure. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 10. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznaila.

Goljufi v Laškem prijeti. Sprejati poročamo o goljufiji v Laškem, ko so izplačali nad 41.000 kron namenjenih neki zagrebski tvrdki za dobavo lesenih železniških pragov, nekemu goljufu. Polkcija je dognala, da sta sokriva goljufije dva železniška uradnika in pa neki uradni sluga. Aretirani so: uradni sluga Pohle, 36 let star, oženjen in oče treh otrok, ki stanuje na Dunaju, bivši uradnik Južne železnice Karol Engelberth in 31letni asistent Josef Schönthoner, ki so izvršili predrzno sleparijo.

Listnica uredništva.

Čreanovec: S takimi malečnostmi se ljudje samo dražijo! — Vojnik: Preosebno, zato tožljivo!

Loterijske številke.

Dne 31. avgusta 1907.

Line	75	54	27	82	70
Triest	49	33	83	27	86

Tržne cene

v Mariboru od 31. avgusta 1907.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		21	—	—	—
ječmen		17	—	—	—
ovos		18	—	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		—	—	—	—
seno		21	—	—	—
slama		6	—	—	—
fižol		5	—	—	—
grah	1 kg	—	24	—	—
loča		—	52	—	—
loča		—	80	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	32	—	—
surovo maslo		2	60	—	—
maslo		1	68	—	—
špeh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	—	—	—
„ kisla		—	—	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

MALA OZNANILA.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se sprejmejo samo proti predplačilu. — Pri vprašanjih na upravnitvo se mora priložiti znanaka za odgovor.

Išče se pomožni oskrbnik (šofer) več slovenskega in nemškega jezika v srednjih letih z dobrimi izpričevanji izvežban v vseh gospodarskih delih. Samci imajo prednost pred oženjenimi in plača ter hrana po dogovoru in služba se lahko nastopi takoj. Prosilci naj pošljijo izpričevala in ponudbe Grajsko Dolnji grad (Oberlüttenberg) pošta Ljutomer (Stajersko). 617 (2—1)

Pozor mlinarji in veleposesniki! Imam na prodaj sledeče jako dobro ohranjene stroje: veliki mlatilni stroj na kolah, bateri mlati, vetri in šinja vse ob enem. 1 veliki stroj „trijer“ za čiščenje vsakovrstnega zrnja. 1 milinski cilindar na 4 predale, 1 milinski cilindar na 2 predala, 1 izvrstni stroj za čiščenje pšeničnih grizov, 1 stroj za luščenje pšenice in žita, 1 vetrov mlin itd. Alojz Kukovec mlinar v Ptuj. 614 (2—1)